

Naša več četrtak in
v Mariboru z pošiljanjem
za določen letni čas.
V letu 16 din., četrtega leta
in dneva, kven Jugoslovje
se pošilja do upravnosti "Sloven-
skega Gospodarja" v Ma-
ribor, Koroška cesta 5.
Kdo se dopošilja do od-
govornosti, naročnina se pi-
še v neprej.
Telefon interurban št. 113.

Poštemena številka stane 150 din.

Poštinska plačanka v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

27. številka.

MARIBOR, dne 8. julija 1924.

58. letnik.

Razmeram primerni sklepi na- ših poslancev.

Naši slovenski člani Jugoslovenskega kluba so se sestali 24. junija v Celju. Ob tej priliki so sklenili sedanjim razmeram primerne sklepe, katere so odpovedali predsedstvu narodne skupščine in ministrom. Celotne sklepe, kakor so bili poslanici v Beograd na naslovljeni merodajna mesta, je hotelo glavno glasilo naše stranke »Slovenec« objaviti v celoti, a sta to posebno izdajo zaplenila policija in državno pravdništvo. Kar je preostalo od teh sklepov po začembli, sta objavila »Slovenec« od zadnjega četrtka in petkova »Straža«. V »Slovenskem Gospodarju« hočemo v naslednjem podati kratko vsebino preostankov velevažne spomenice Jugoslovenskega kluba. Spomenica obsega 2 opomina in poziva predsedniku skupščine, na notranjega ministra, ministra za pravosodje in ministra vojne.

Vsebina spomenice predsedniku skupščine.

Kakor znano in kakor smo že poročali, je hotel v italijanski zbornici socialistični poslanec Matteotti v posebnem govoru razkriti korupcijo in razne lopovščine fašistovske nasilne vlade. Za svoj stvarni, ter z dokazi podprtih govor je že imel zbrano gradivo, a za ta njegov namen so zvedeli fašisti, so ga kar pri belem dnevu porinili v avtomobil, ga odpeljali neznano kam in ga tamkaj umorili na zverinski način. Ta divjaški umor poslanca Matteottija je vzbudil po celem svetu najostrejše ogroženje. Vse evropske parlamentarne, za pravico, svobodo in kulturo boreče se vlade so obsodile ta čin fašizma v protestih in sožalnicah, ki so bile odposlane predsedstvu italijanske vlade in parlamentu. Jugoslovenski klub je v svoji spomenici smatral kot svojo dolžnost, da opozori predsednika naše narodne skupščine, naj se tuži večina naše narodne skupščine pridruži onim vladam, ki obsojajo krvavo in sploh vsakokot nasilje kot sredstvo političnega razračunavanja in odpošljje sožalnico političnim prijateljem umorjenega poslanca Matteottija. Ob koncu te spomenice dostavljajo naši poslanci opomin, naj skliče predsednik skupščine na posebno sejo voditelje parlamentarnih skupin našega parlamenta in ti bodo potem sestavili sožalnico glede umorjenega Matteottija in jo poslali na pristojna mesta v slučaju, ako bi predsednik sam ne hotel prevzeti odgovornosti za ta korak.

Nadalje klitejo naši poslanici zborničnemu predsedniku v spomin žalostno dejstvo, ki se je v zadnjem

času žalibog pojavilo in večkrat ponovilo po raznih pokrajinh in na več krajih v naši državi. Policijska oblast je namreč začela skrajševati svobodo zborovanja in govora. Nekateri naši poslanci so hoteli na ljudskih shodih narodu poročati o velevažnih javnih dogodkih, ki so se zgodili v Sloveniji, odkar je bil odgovoren parlament. Policijska oblast je poslancem prepovedala govoriti o teh dogodkih in ker se poslanci niso udali tem prepovedim, jim je enostavno shode prepovedala. Oblast prepoveduje poslancem javno na shodih govoriti: o sedanji vladi, ne smejo se dotakniti z grajo nobenega ministra in ne povedati narodu resnice o orjunaškem umoru v Trbovljah. Taka prepoved svobode govora od strani oblasti je doslej doletela štajerska poslanca: Žebota in Krajnca in iz Kranjske pa gg. poslance: Kremžarja, Stanovnika in Štrcina. Spomenica zahteva od predsednika skupščine, naj stori na merodajnih mestih vse, da se zasigura narodnim poslancem v Sloveniji svoboda govora in zborovanja in naj klub obvesti o uspehih svojih korakov.

Spomenica glede orjunaškega nasilja in umora v Trbovljah na notranjega ministra in ministra pravde.

V spomenici notranjemu ministru slikajo naši poslanci nasilni in vse obsodbe vredni nastop orjunašev v Trbovljah. Poslanci poročajo ministru, da sta se spopadli v Trbovljah dve stranki. Na eni strani od samostojnih demokratov plačani orjunaši, ki hočejo prikrivati svoja nasilja z lepim imenom jugoslovenskih narodnjakov; na drugi strani pa pristaši stranke, proti kateri je izdan izjemni zakon o zaščiti države.

Poslanci pravijo dalje, dokler so bili zaščitniki plačanih orjunašev — samostojni demokrati v opoziciji, je tudi orjuna bila mirna, ker je bil njen žep brez cvenka, je bilo tudi njeno srce brez junaštva. Kakor hitro pa so se povspeli samostojni demokrati (Pribičevičeva skupina) do vlade, je orjuna dobila denar, je oživeljeno junaštvo in prišla je dobro oborožena izlivat v Trbovlje. Radi izlivanja orjunašev je prišlo do kravljih dogodkov v Trbovljah. Ker politične oblasti v Sloveniji ne upajo omejevati svobodnega kretanja oboroženih orjunašev, zato oblasti ne zadene krvida, ampak notranji minister mora tozadeno napraviti red. Poslanci so poklicali g. notranjemu ministru v spomiln: kdo da so orjunaši v Sloveniji. Večina sedaj po Sloveniji razgrajajočih orjunašev je brez vzroka zapustila svojo domovino in rod, ki sta pripadla pod italijanski jarem, je strahopetno pobegnila pred italijanskimi fašisti in sedaj pri nas uganja isto, kar fašizem nad podjarmjenimi brati v Italiji.

Pa sčasoma je res znal brati, to je, umeval je besede po slikah, ne da bi seve pri vsem tem znal jezik, v katerem so bile knjige pisane.

O nekaterih skupinah črk, na primer o glagolih, o zaimkih, o predlogih je vobče imel le čisto nejasne in negotove pojme.

Mnogo mu je pri učenju koristil slovar.

K vsaki besedi je v njem našel razlag, včasi tudi slike. S pomočjo besed, ki je njihov pomen poznal iz slik, je našel pomen drugih besed, ki jih niso pojasnjale slike. Česar ni razumel, je odložil pa poznejši čas in je pri ponavljanju prišel na pravi pomen. Česar pa vobče ni mogel uganiti, si je razlagal po svoje.

In končno, po mnogih, mnogih letih in trudih, se mu je zasvetil tudi pomen posameznih črk.

V slovarju je namreč našel razložene tudi črke cele abecede in tudi kako se izgovarjajo. Tega se seve ni mogel naučiti, ker še nikdar ni čul človeške govorice, pa zvedel je iz slovarja, da je število črk omejeno, da same zase nič ne pomenijo, da pa, zložene v skupine, v besede, dajejo pomene, kakršnih se je naučil iz slik in po lastnem ugibanju.

Odslej je šlo branje že precej gladko. Treba je bilo le, da se nauči tudi pisanja.

In tudi tega se je naučil.

Nekega dne, štirinajst let je imel tistikrat, je našel v miznici zalogo svinčnikov.

Nekaj jih je bilo obrezanih in koj je poskusil ostro konico na mizi. Zlomila se mu je sicer, ker je pretrdo pritisnil, pa kako se je veselil, ko je zagledal črno črto, ki jo je potegnil svinčnik po mizi!

Z veliko vnemo je koj začel risati in črtati po mizi, da je bila kmalu polna vseh mogočih črt in vijug in da je obrabil svinčnik do lesa.

Gremište je v Mariboru
Koroška cesta 5. Tu
pisi se ne vraca. Upo-
nitve sprejema narodna
inverzija in reklamacija.
Cena inseratom po dnu
vara. Za večkratne
primerne popuste. Nekaj
reklamacije so podana
prosje.

Čekovali račun poštnega
vrača Ljubljana št. 10.000.
Telefon interurban št. 113.

Spomenica, ki so jo naslovili naši poslanci na ministra pravde, opisuje grozni umor ruderja Fakina in zahteva od ministra točen odgovor v obliki dejanj in zahteva od ministra točen odgovor v obliki dejanj na dve vprašanji. To spomenico, v kolikor ni bila zaplenjena od oblasti, prinašamo dobesedno. Zaplenjeni stavki so označeni s črticami (— — — — —).

Spomenica ministru pravde se glasi:

V Trbovljah se je dne 1. junija 1924 izvršil kravlj zločin. Člani organizacije jugoslovenskih nacionalistov so justificirale mladega delavca Franca Fakina, baje na podlagi sklepa nekaterih članov vodstva jugoslovenske nacionalne organizacije. Sodba se je izrekla v neki gostilni, izvršila pa v kamenolomu za hišami. Fakina so člani orjune »aretirali« nekje sredi občine Trbovlje, ga zvezali, zvezanega vodili seboj, in ga neprestano pretepali in suvali. Imeli so ga zastraženega v svoji sredi okrog 3. ure. Žandarmerija je to mirno gledala in ni posredovala, ker ni smela nastopiti proti orjuni. Ko je »aretirani« Fakin med zborovanjem orjune na trgu pred cerkvijo ležal na tleh zvezan in mučen, ga je eden orožnik hotel odvesti seboj v zapore, češ, da je orožništvo za to tu, da aretira tiste, ki so kaj zakrivili. Orjunaši pa, ki so stražili svojo žrtev, so orožniku nastavili revolver na prsi, rekoč: »Mi sami bomo z njimi obračunali.« — — — — —

Tako se je zgodilo, da so Fakina po izrečeni »obsodbi« orjunaši po sredi trga v prvih popoldanskih urah peljali na samoten kraj, kjer sta ga dva orjunaša ustrelili. Zločin sam je iz daljave 100 metrov gledalo več prič, ki so vse oblasti znane in potrjujejo, da sta Fakina peljala dva orjunaša in ga tam ustrelili.

Orožništvo in oblasti imajo v rokah opise tistih dveh morilcev. Imajo v rokah seznam orjunašev, ki so se udeležili 1. junija izleta v Trbovlje in seznam tistih, ki so umor sklenile. Oblasti so tudi znane osebe, ki so s hvalile, da so justificirale Fakina. In vendar oblasti še do danes, po preteklu skoro enega meseca, nimajo v rokah morilcev, niti tistih, ki so umor povzročili — — — — —

Vi, gospod minister, ste odgovorni za dejanja in nehanja justice ter njenih organov — — — — — Umor mladega človeka, ki se je zgodil pri belem dnevu, takoreč pred očmi javnosti in številnega orožništva, ostaja nekaznovan — — — — —

Zato Vas v interesu zakona in države vprašamo:

1. Vam je li znano, da so člani organizacije jugoslovenskih nacionalistov 1. junija zverinsko ustrelili delavca Franca Fakina?

2. Kaj ste ukrenili, da se krivci izslede in kaznijo? — — — — —

Pri teh prvih poskusih mu je šinila v iznajdljivo glavo sijajna misel. Kaj ko bi se dalo s tem orodjem posnemati črke? — — — — —

To je bil seve prav težek posel. Kajti držal je svinčnik v pesti, kakor ti držiš šilo ali dleto, in njegovi prvi poskusi v pisanju so bili zelo okorni. Pa vztrajno se je vadil cele mesece, kadarkoli je mogel priti v kočo, in po dolgem poskušanju je našel končno pravi način, kako je treba držati svinčnik. Čez leto in dan je znal vse črke pisati, ne da bi seve vedel, kako se izgovarjajo.

Tako se je naučil pisanja.

Pisal je, na kar je mogel, po mizi, po knjigah, po papirjih, ki jih je našel v predalih, po tleh, v pesek in glini, kjerkoli se mu je nudila prilika.

Izpočetka je risal in pisal le posamezne besede. Pak malu je storil korak naprej. Zapisoval je iz spomina cele stavke, kakor jih je bral v knjigah.

In storil je še en korak. Dolg je sicer bil in težaven, pa posrečil se mu je.

Začel je zapisovati lastne misli, slike pojmov, ki si jih je zapomnil iz knjig. To je bil vrhunec njegovega učenja. Dvanajst let je imel tistikrat.

Pa to so dogodki, ki segajo predaleč naprej v naše pripovedovanje. Omenimo jih, da razumete doživljajte mladega Claytona, ko pride vrsta nanje.

Dejstvo je, da je z osemnajstim letom gladko bral knjige, ki jih je našel v očetovi koči. Seveda je bolj razumel ko bral, ker ni znal izgovarjati ne črk in ne besed.

Ves nov svet se mu je odprl.

Iz knjig je izvedel, da leži onstran njegove džungle in onstran morja velik in prostran svet, da so v njem gore in doline in ravnine, zvedel je, da živijo v tem svetu bitja, ki se imenujejo »ljudje«, da so ta bitja družačna, višja, popolnejša nego »živali«, med katerimi je živel on.

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

14

Zivo si je vtisnil v spomin sliko, ki je pojasnjevala besedo, oziroma po njegovem pojmovanju skupino znakov, natisnjene v začetnici pod sliko. Kadarkoli je našel kje v knjigah spet tisto skupino znakov, koj mu je stopila v spomin tudi slika. Če je na primer našel kje natisnjeno skupino »deček«, je v duhu koj videl sliko ki je kazala bitje njemu podobno, z golum obrazom, z velikimi očmi, z drobnim nosom, čisto drugačno nego so bili Kršak ali Kala ali katerikoli njegovih džungelskih tovarišev. In vedel je, da je to d-e-č-e-k. Kaj je »deček«, tega seve izpočetka ni vedel, to mu je mnogo let pozneje povedal še le slovar, ko je znal že gladko brati.

V začetnici in v slovarju je bilo mnogo slik. Tekom let si jih je vse vtisnil v spomin, se jih je naučil, in z njimi tudi skupine črk, tiskane besede, ki so jih slike pojasnjevale.

Seveda ni našel v svojih knjigah slik za vse besede. Pa brihten je bil, bujno domišljijo je imel in oster razum. Iz dveh znanih besed si je sam sestavil sliko o tretji itd. Njegovi pojmi o vseh teh nepoznanih rečeh so bili izpočetka seve zelo napačni in nejasni. Pa popravil si jih je in izpolnil tekom let. Čim več je bral, tem več je znal.

Branja se kajpada ni naučil v enem dnevu ali tednu, tudi ne v enem mesecu ali letu. Leta in leta je hodil v kočo, leta in leta je tuhatal in premisljeval in ugibal in si ugaljal v spomin skupine črk in iz znanih besed ugibal nove.

Na to vprašanje zahtevamo točnega odgovora v obliki dejanj! Pisanih oblub, opravičil ali zavijanju ne potrebujemo!

Pritožba na ministra pravde radi zaplombenega časopisa.

V zadnjem času je ljubljansko državno pravništvo kar štirikrat zaplenilo glavno glasilo naše stranke »Slovenca« in po Kranjskem najbolj razširjeni kmetski list »Domoljuba«. V prvi pritožbi radi zaplombe zgoraj omenjenih listov ugotavljajo poslanci dejstvo, da imajo žerjavovi demokrati vse polno listov, ki dobivajo znatne podpore od raznih bank in vlade. Samo listi naše SLS stranke so popolnoma neodvisni od bančne ter vladne pomoči, so najbolj razširjeni kot apostoli resnice in boritelji za pravico med ljudstvom in radi tega se jih bojijo demokratski listi in jih hočejo zatreći potom pogostih zaplemb.

Ta spomenica končno ugotavlja, da sta bila »Slovenec« in »Domoljub« zaplenjena, dasi nista niti z namigavanjem pisala proti državi.

Zadnja spomenica, ki govori o vojaških pripravah in je naslovljena na vojnega ministra, je bila izvzemši podpisov poslancev v celoti zaplenjena in radi tega je tudi mi ne smemo prinesi radovednim čitaljem »Slov. Gospodarja«.

Polom fašizma.

Pred nekaj leti se je začel močno razvijati fašizem v Italiji, sedaj je pa ta pojav poznan najširšim slojem ljudstva daleč na okrog po svetu, ker so se po vzoru italijanskega fašizma prav kmalu začeli snovati fašisti tudi po drugih deželah. Pod fašizmom razumemo nasilno politično organizacijo, ki si jemlje v zakup narodnost ter nastopa samostojno ali pa se priključi kaki vladajoči stranki. Večina teh ljudi, ki tvorijo danes italijansko fašistovsko stranko, je bila poprej v službi stranke italijanskih liberalcev in nacionalistov, pozneje se ji je pa zahotel po večji moči in osnovala si je svojo lastno fašistično stranko, češ, da so vsi drugi narodnjaki ali nacionalisti premalo nacionalni. Fašisti v Nemčiji imajo vse one ljudi za seboj, ki so nezadovoljni z novo republikanskim Nemčijo. Kratko rečeno, nemški fašizem tvori nemška skrajno nacionalistična in monarhistična stranka, ki ima pa še svoje posebne organizacije »Hackenkreuz« in razne »Wehrbunde«.

V naši državi je nastala po italijansko-fašistovskem vzoru orjuna. To organizacijo poznajo že v zadnji gorski vasi vsaj po imenu in po njenih protljudskih delih, ne vedo si pa prav razložiti, kako je nastala. Celo ime »orjuna« je mnogim nerazumljivo. V Škofiji Liki je to ne razumevanje pred kratkim neki kmetski delavec plačal skoraj s svojim življenjem. Iz Ljubljane so prišli tja uniformirani in oboroženi orjunaši ali orjunci. Hlapec je začuden vprašal: »Kdo pa so to? — in ko mu nekdo odgovori: »To so orjunci!« — pravi hlapec: »Če so junci, pa naj gredo v hlev!« — Ljubljanski orjunci to slišijo in hlapca skoraj ubijejo. Beseda »orjuna« je sestavljena iz po dveh črk tribesednega naslova te organizacije: organizacija jugoslovenskih nacionalistov. Iz tega naziva je torej razvidno, da si orjunci domišljajo, da so oni edini in pravi nacionalisti ali narodnjaki jugoslovenske države. Kaka blaznost je to, še večja, kot pri italijanskih fašistih!

Od vseh fašistov povojne dobe so se italijanski fašisti prvi prenili do oblasti ter zgrabili za državno krmilo. Pod

Knjige so ga tudi poučile, da ne živijo ljudje v gozdih in ne plezajo po drevju, ampak da stanujejo po hišah, po mestih in trgih in vaseh, da se vozijo na vozeh in po železnici in po ladjah na morju, da se oblačijo v lepe obleke, da berejo, pišejo, se učijo itd.

In spoznal je tudi samega sebe.

Zavest, da se razlikuje od svojih živalskih »tovarišev«, da je pametnejši, razumnejši, da jih nadkriljuje še v marsičem drugem, to zavest je nosil seboj že dolgo.

Kar pa je bilo dotedaj le nejasno in negotovo v njegovi zavesti, to so mu razjasnile knjige.

Spoznal je, da je »človek«. Kršak, Kala, Tublat in drugi pa so bili le »živali«.

Istega rodu je bil z »ljudmi«, z bitji, ki so živila daleč zunaj v svetu, v mestih, ki so brala knjige in pisala in delala še mnoge druge, njemu čisto nerazumljive reči, z bitji, ki so se oblačila, v lepe obleke.

Obleka, tako je zasodil, je najvažnejša razlika med ljudmi in živalmi. —

Njegovo razmerje do rodu Kršakovega je postajalo vedno bolj čudno, deloma napeto, njegovo življenje med živalmi bolj in bolj nemogoče in nevzdržno.

Živel je še kolikortoliko med njimi, ker je bil od mladega tako vajen, in ker je še imel Kalo, zvesto vruhinjo.

Pa njegove »studije« v očetovi knjižnici so mu vzele mnogo časa. Po cele tedne je zanemarjal svojo »družbo« in čepel med knjigami.

Se bolj pa ga je odtujevala dosedanjim »tovarišem« zavest, da je višje, popolnejše bitje, da je človek. Ponos se mu je vzbudil, vzbudila se mu je samozavest, ki jo ima le človek, kronska stvarstva.

fašistovska vlado je italijanski narod že hote ali nehote začel misliti, da je fašizem edini krov za italijansko narodnjaštvo. Ko je bil fašizem na višku svoje moči, je pa sedaj naenkrat padel vsled svojih nečloveških zločinov. Kakor smo že omenili, je bil opozicionalni poslanec Matteotti v Rimu ugrabljen od fašistov ter zverinsko umorjen, ko se je ravno pripravljal, da v parlamentu razkrije velikanske sleparje in zlorabe državne oblasti od fašistovskih prvakov. Fašisti so v Italiji skozi par let izvršili že nepregledno vrsto krvavih zločinov zlasti nad delavskimi strankami in nad popolari (katoličani), a šele sedaj so se javnosti odprle na široko oči. Naenkrat je zagledala fašistično pošast in ta strah in to usodno spoznanje je prevzelo tudi one, ki so se znašli v fašizmu, a niso poznali vseh njegovih tajnih in zločinskih sil.

Kot krivci zverinskega umora narodnega zastopnika Matteottija so se izsledili ljudje, ki so v fašistovski stranki zavzemali najplivnejša mesta kar črez noč in o katerih širša javnost ni prav vedela, kaj in odkod da so. Naenkrat pridobljena oblastnost in bogatija teh ljudi je javnost slepila in šele sedaj, ko je z nedolžno krvjo omadeževan italijanski parlament, zakon in kultura, se vse s strahom in začudenjem vprašuje, kako je bilo mogoče, da nam je v kratkem času zavladalo toliko zločincev in pravih človeških izmečkov. Razkritja in dogodki po umoru poštenega narodnega poslanca so že sedaj privedli tako daleč, da je konec italijanskega fašizma v prvotni obliki, ker se je italijanska javnost streznila in zavedla, da je nacionalizem last vseh, a ne samo tistih, ki si ga lastijo s krvjo, nasiljem in sleparijo. —

Preiskava je spravila na dan zelo značilne stvari. Zločinci so igrali na visokih državnih mestih take vloge, da so lahko teptali vse obstoječe zakone ter tvorili nekako nadvlast. Eden je imel v rokah državni tisk in skozi njegove roke so hodile v svet vesti o uspehih fašizma, drugi je bil državni tajnik in prvi pomočnik notranjega ministra, ali bolje rečeno njegov poglavarski tretji je vodil glavni vladni list, četrti je poveljeval javni varnosti itd. Pri največji moči in oblasti teh ljudi se italijanska javnost ni niti spomnila na njihovo preteklost in pa na to, da so kar čez noč postali milijonarji. Nadalje je med zločinci eden, ki je je deloval že med ruskimi caristi in med nemškimi fašisti. S tem je pokazano, da so fašisti po svojem načinu, delu in cilju internacionalni ali mednarodni. Oni so pravi brezdomovinci, ker povsod, pa najsiro v Italiji, v Nemčiji in na Poljskem, ali pa pri nas, z nasiljem nastopajo proti ljudstvu in njegovim pravicam.

Tako po zločinu in še sedaj prihajajo iz raznih dežel ogorčeni protesti proti italijanskemu fašizmu. Te proteste sklepajo in pošiljajo stranke, ki zastopajo večino ljudstva in ki imajo, kakor n. pr. v Angliji že državno oblast v svojih rokah, ali pa so blizu do tega. Brez vsakega fašizma so severne države, ki se niso udeležile vojne, potem Anglia in Švica, fašizma se bo obvarovala tudi Francija, ki ima sedaj pravo narodno večino na vlasti, potem Belgija in ker je to najboljši in najplivnejši del Evrope, si lahko mislimo, koliko škodo so napravili zločinski fašisti Italiji v zunanjopolitičnem oziru in pa na kakem glasu so vse druge države, ki tudi prenašajo fašistovsko nadlogo. Države, ki ne poznajo fašizma, ki nimajo ali pa uspešno odstranjujejo vse sledove povojske razdivjanosti ter visoko dvigajo prapor enakosti in svobode, motrijo danes z največjo pazljivostjo notranje razmere v povojskih državah in kjer se fašizem in vsako drugo nasilno stremljenje samo ne ubije in ne razprši, tam bo pač moral kulturni in pošteni svet brezobzirno nastopiti proti vsaki nasilni politiki,

Odslej je rad sameval. Poleževal je po mehkem madovju, in premisljeval o čudovitih rečeh, ki je o njih bral v knjigah. Njegova domišljija je delovala in si slikevala življenje ljudi daleč tam za morjem, onstran divje džungle —. Ni se še zavedal, da je tam njegova domovina, ni se čutil domotožja, pa videti je bilo, da ni več daleč dan, ko pride tudi to.

Iskal pa je prilike, da bi se popolnoma ločil od živalske družbe, da bi postal kolikormogče podoben človeku, kakor ga je poznal iz knjig.

VIII.

Trzan si želi obleke.

Na nizko viseči veji stoletnega orjaka džungle je sedel Trzan in razmišljal.

Čreda Kršakova se je leno in počasi pasla skozi pragozd proti morski obali, obirala sadje, razdirala ptičja gnezda ter brskala po listju in preperelem vevju za žuželkami.

Trzan je bil globoko zamišljen.

Mislil je na knjige, ki jih je bral v samotni koči, na bitja, ki so o njih knjige pripovedovali, na »ljudi«.

Tudi on sam je bil človek, ni bil žival kakor njegovi tovariši pa so bili črez in črez poraščeni s črnim kasto dlako.

Ni ga bilo več sram njegove gladke, gole kože kakor nekdaj, tistikrat, ko še ni bral knjig. Ponosen je bil nanjo, saj je dokazovala, da je potomec mogočnega plemena, ki piše knjige, stanuje v velikih hišah — videl je hiše na slikah! — in ima še mnogo drugih čudovitih reči, ki jih pa ni prav razumel.

Pa še nekaj so imeli, ti »ljudje«, to je tudi videl v

če noč spraviti svoje države v nevarnost vseh posledic boja, ki je že splošno po svetu napovedan proti fašizmu.

Kako plačujejo drugod davke?

Že pet let imamo: Slovenci, Hrvati in Srbi skupno državo, a še do danes ne enotnega davčnega zakona. Vse dosedanje zahteve poslancev po ustvaritvi zakona o izenačenju davkov, so zadele pri beograjskih vladah na gluha ušesa in to iz dobro premišljenih vzrokov. Dokler namreč nismo enotnega davčnega zakona, plačajo nekatere pokrajine veliko več davka, nego druge. Naši poslanci so že neštetokrat s številkami natančno dokazali, kako ogromne svote, na primer plačujejo na davkih Slovenija. Slovenija doslej ni le plačala do pičice natančno vsake pare, ki je bila predpisana davkopalčevalcem od strani davčnih oblasti, ampak je poslala v Beograd radi strahu naših davčnih in finančnih višjih uradnikov pred beograjskimi oblastniki veliko večje svote nego so bile predvidene v vsakoletnem državnem proračunu.

Tako papežka glede točnosti in natančnosti z ozirom na plačevanje davkov gotovo ni nobena druga pokrajina, kakor ravno Slovenija. Da je naša ravnokar izrečena trditev resnična, nam dokazuje na primer vzugled Vojvodine.

Vojvodina je gotovo najbolj bogata in najbolj rodovitna pokrajina v naši državi in bi bila lahko tudi bogastvu primerno ter odgovarjajoče višje občačena, nego druge revne in po vojni izmognane pokrajine, a je ravno nasprotno istina. Kojo po preobratu je postala bogata Vojvodina nekako torišče za radikalno stranko. Po Vojvodini so izvršili radikali agrarno reformo, naselili dobrovoljce in ti so sedaj priganjači za radikale. Ravno v Vojvodini je bilo pri zadnjih volitvah izvoljenih največ takozvanih prečanskih radikalnih poslancev. Politično je torej Vojvodina za radikale zelo velika opora in tega dejstva so se tudi do sedaj vedno zavedale vse radikalne vlade in ščitile bogato Vojvodino pred visokimi davki.

Sedaj še le, leta 1924, ko so državne blagajne radi povišanih oficirskih in uradniških plač precej pri dnu, se je spomnilo celo beograjsko časopisje na Vojvodino in jej očita strahovite svote glede zaostanka davkov. Srbski list »Politika«, ki izhaja v Beogradu, je obelodanil v zadnji številki, da dolguje Vojvodina od leta 1919 do danes na davčnih zaostankih cele tri milijarde dinarjev.

Treba namreč pomisliti, da Vojvodinčani niso došlej plačevali niti ene pare osebne dohodnine in ne vojnega davka. Radikali so šli v Vojvodini celo tako daleč, da so pustili izginiti davčne sezname iz avstrijskih časov, samo da bi ščitili svoje pristaše pred pristiskom davčnega vijaka.

Finačni minister Stojadinovič zahteva sedaj od Vojvodinčanov plačilo treh milijard dinarjev, a so se Vojvodinčani že zbrali na posebnem shodu, kjer so ostro protestirali proti plačilu tega ogromnega davčnega zaostanka. Ti protesti bogatih Vojvodinčanov bodo gotovo zaledli, ker so zopet volitve na vidiku in bo tudi radikalom veliko ležeče na volilnih krogljicah Vojvodinčanov.

Ako izkazuje Vojvodina tako ogromne svote davčnih zaostankov, kaj še le pokrajine v Srbiji, kjer sploh

knjigah. In tega on, Trzan, ni imel. Pa želel si je tudi tega, da bi bil čisto podoben človeku.

Želel si je obleke.

Vsi ljudje, kar jih je videl na slikah, vsi so nosili obleko. Le živali po džungli so bile brez nje.

Obleka torej, tako je sklepal, je bila znak, da so ljudje bitja višje vrste nego živali. Kajti drugega vzroka je mislil, pač ljudje ne morejo imeti, da nosijo tiste neodne reči na sebi.

In Trzan je razmišljal, kako bi si preskrbel obleko. —

V goščavi pod njim je zašumelo.

Rahlo, komaj slišno sicer, pa Trzan je živel v divjinji, njegovo uho je bilo bistro in ostro in je natančno razločevalo, kedaj šušti veter po listju, kedaj pa se plazi po njem sovražna žival.

Obrnil se je — in glej, tamle spodaj skoraj ananas-jabolko in jo zagnal iz varne višine stari nasprotinci v glavo.

Kakor da je udarilo vanjo, tako je obstala. Dvignila je mogočno okroglo glavo in pogledala v drevo.

Ježno je zavijhtela dolgi rep, sunkoma je otepala z njim, ko je opazila hudomušnega zlobneža, mačji obraz se ji je spačil v strašno režanje, da so se ji vzravale ščetinaste brke na levi in desni pod nosom kokrigle, in njene hudobne oči so se zožile v dvoje ozkih precepov, iz katerih je sršalo sovražstvo in maščevanje.

(Dalje prihodnjič).

nimajo nobenih katastrof in vsak plača, kolikor ravno hoče.

Davčni zaostanek Vojvodine bi si naj pogledali naši »naprednjaki«, ki so še vedno mnenja, da plačuje Slovenija premalo davkov in potem bi jim bilo jasno, da plačujemo ravno mi Slovenci za razne druge pokrajine, katere so beograjskim mogočnjakom posebno pri srcu in jih treba ščititi pred izžemanjem potom davkov.

Postopanje vojvodinskih davčnih oblasti daje dober nauk našim davkarjem, ki se ga ne bodo držali in to že radi klečelplasti ne.

Drugi uradniki znajo, samo slovenski ne!

Politični ogled.

DRŽAVA SHS.

Pašič se je odpeljal na Bled tako na tihem, da še vši člani vlade niso vedeli za njegov odhod. Pred njevovim odhodom so se razširile vesti, da misli kralj priti v Beograd in da bi ta prihod prehitel, se je Pašič odpeljal. Ugibanja o razpletu dolgotrajne krize so spet na višku. Največ se upa in misli o vladi brez Pašiča in Pribičeviča, ki bi lahko delala s parlamentom.

Nekateri pa so za vlado, ki bi razpustila parlament, razpisala in vodila nove volitve. Ta načrt in predlog izhaja iz vojaških krogov, ki so prepričani, da Pašič ne bo dobil volilnega mandata. Parlamentarni krogi pa v to nevtralno vlado ne verujejo in smatrajo, da je zadnji čas, da se vrнемo na parlamentarna tla. Vsi parlamentarni krogi so mnenja, da je to tembolj treba z ozirom na notranji in zunanj položaj in so prepričani, da je nenaden preokret razumeti na ta način.

ALBANIJA

je pred novimi nemiri in boji. Predsednik prejšnje vlade sicer pribeljal v Jugoslavijo, opozicija je sestavila novo vlado, a vsak čas bodo izbruhnili novi nemiri. Dujaški listi poročajo, da nameravata Jugoslavija in Italija ob prvi priliki zasesti Albanijo.

ITALIJA.

Celokupna parlamentarna opozicija je imela žalno sejo za umorjenim poslancem Matteottijem ter je sprejela izjavo, ki podrobno ugotavlja odgovornost vlade in posebej ministrskega predsednika Mussolinija za Matteottijev umor, ki se je spočel v gnezdu korupcije in nasilja, spletenem v okrilju vlade same. Z vednostjo in pristankom vlade se je ustvarila posebna strahovalna organizacija, ki terorizira vse, ki so nasprotnega mišljjenja; proglaša se za velikodušnost, ako ta organizacija šteje golo življenje političnega nasprotnika. Izvrševanje poslanskega mandata je samo na papirju. Spričo vseh teh dejanj je opozicija zapustila parlament in smatra za nemogoče, da bi se vrnila na parlamentarno delo, dokler trajajo sedanje okolščine. V vladne oblube glede ureditve opozicije ne verujejo, tem manj, ker voditelji in njih glasila ne nehajo groziti, da znova uklonijo javno mnenje v svoj jarem in omeje delo sodnje same.

NEMČIJA IN FRANCIJA.

Nova francoska vlada je začela iskreno popravljati krivice nad Nemci v zasedenem Porenju. Vrnilo se bo okrog 60 tisoč izgnancev in izpuščeni bodo jetniki. — Nemška vlada je poslala v Pariz svojo spomenico, v kateri izraža voljo, da se hoče podvreči zavezniški kontroli oboroževanja, prosi pa, naj se vrši ta nadzor v duhu spravljivosti in sporazuma.

Naša zborovanja.

Libelič na Koroškem. V nedeljo, dne 29. junija se je vršil v Libeličah shod SLS. Poslanec Kugovnik je poročal o našem političnem položaju. Navzoči so govornikova izvajanja odobravali in izrekli zaupanje poslancu in vodstvu SLS. Ob koncu so se vršili razgovori o krajevnih razmerah in potrebah. Poslanec je podal različna pojasnila o vojaških oprostitvah in postopanju javljenja o poškodbah po toči. Zborovalci so bili prepričani, da vkljub vsem grožnjam in zatiranju SLS, ostanejo zvesti do končne zmage.

Devica Marija v Brezju. V nedeljo 22. junija je imela pri nas Kmečka zveza dobro obiskan shod. Namesto obolelega poslanca g. Faleža je poročal poslanec Vesenjak. Zborovalci so z zanimanjem sledili izvajanjem govornikov ter odobrili delovanje naših poslancev.

Pri Sv. Rupertu v Slov. goricah so se zbrali v nedeljo, dne 29. junija najodličnejši možje iz domače in sosednih župnij v velikem številu k važnemu posvetu. Domači poslanec Žebot nam je v svojem govoru razkril vrlo zanimive strani notranje politike in gospodarstva. Za našo Slovensko ljudsko stranko in njenimi poslanci stojimo vsi trdno in zvesto. Po shodu se je vršilo zavorno posvetovanje županov in glavnih župnikov.

V Ormožu se je v pondeljek, dne 30. junija vršil zaupni sestanek naših mož iz mesta in okolice. Navzoča sta bila tudi poslanca Bedjanič in Žebot, ki sta podala politično poročilo. Nato so se razpravljale zadeve naše organizacije. Poskus nasprotnikov, razbiti naše viste na dvoje, se je izjavil. Izpopolnili smo organizacijo. Pripravljamo se za bodoče borbe z veliko vno-

mo. St. Vid nad Valdekom. Tudi pri nas so se duhovi pomirili in lepo složno nastopimo pri obč. volitvah. V tem duhu se je vršil pri nas politični shod, na katerem je poročal poslanec Pušenjak. Opisal nam je težko in

veliko borbo, katero bijejo poslanci SLS za dočelo našli pravic. Hvaležni smo njim za njihov trud in bomo ž njimi vred vztrajali v borbi. Gospodu poslancu smo pojasnili naše želje, osobito radi jesenskih počitnic in se izrekli proti nepotrebnu predlagemu razširjenju naše šole, ki popolnoma zadostuje za naše razmere. V Šaleku, sosednja občina Velenje se dogajajo čudne stvari; glavno vlogo igrajo oče »Španz« iz Velenja, ki hočejo uničiti eksistenco enega pridnega posestnika.

V Petrovčah je dne 15. junija imel g. poslanec Krajnc shod. Po mnogobrojni udeležbi mož in fantov, ki so pazljivo poslušali g. poslanca, je razložil politični položaj in pomen občinskih volitev za doseglo našega cilja: avtonomije. Predsedoval je č. g. Zdolšek. Izrekla se je zaupnica Jugoslovanskemu klubu in protestiralo proti odpuščanju bolnikov iz bolnic.

Prireditve.

Ljutomersko orlovske okrožje priredi dne 6. julija t. l. pri Sv. Juriju ob Ščavnici svoj okrožni javen televadni nastop. Nastopijo člani, članice, naraščaj in mladenke v prostih, skupinskih, orodnih in lahkoatletičnih vajah. Pri nastopih svira polnočevalna godba na pihača. Za zabavo in kreplila bodo skrbili bogati šotori. — Začetek televadbe ob pol 4. uri popoldne (po večernicah). Vstopnina: sedeži 6, stojiča 4 D. Vsi prijatelji mla dine in orlovske organizacije uljudno vabi pripravljalni odbor. Bog živi! — Tajništvo.

Sv. Lovrenc v Slov. gor. Tukajšnji Orli priredijo v nedeljo, dne 6. julija po večernicah v gostilniških prostorih g. Kaučiča srečovol z mnogimi lepimi dobitki. Na sporednu je prosta zabava s šaljivo pošto, licitacija, amerikanska ženitev itd. Prijatelji in sosedje ne zamudite tega dne. Za obilno udeležbo se priporoča odbor.

Tedenske novice.

Pozor pred radikalnimi sleparji! Dne 3. julija je izšla v Mariboru prva številka »Narodnega Gospodarja«, ki je glasilo slovenskih radikalov za mariborsko blast. List nosi isto glavo kakor »Slov. Gospodar«. Radikali so glavo »Slov. Gospodarja« fotografirali in napravili za svoj list čisto isto v namenu, da bi na ta način slepili nevedne čitatelje. Ako kupiš naš list, potem moraš odločno zahtevati »Slov. Gospodarja«, ker list pod naslovom »Narodni Gospodar« je glasilo Pašičevih slovenskih radikalov. Radikalno glasilo stane celoletno 52 D, izhaja enkrat na teden, »Slov. Gospodar« pa stane letno samo 32 D. Radikalno slepilo je torej za 20 D draže in za cele štiri strani manjše, nego »Slov. Gospodar«. Čitatelji »Slov. Gospodarja« in somišljeniki, ako vam bodo poslali »Narodnega Gospodarja«, vrnite ga takoj, da ne boste imeli neprilik radi plačila.

Kaj in koliko zna radikalni »Narodni Gospodar«. — Koj v prvi številki je pokazal radikalni »Narodni Gospodar« kaj in koliko zna. List je namreč poleg glave malodane dobesedno prepisal iz »Slov. Gospodarja« št. 24. od 12. junija 1924 navodila za občinske volitve in jih objavil kot svoj duševni proizvod brez navedbe vira, iz katerega je ukradel duševno blago. Pred dnevi smo pribili v »Straži«, kako je demokratsko glasilo »Tabor« dobesedno prepisalo iz »Slov. Gospodarja« ravno ista navodila in jih objavilo kot ukradeno robo, sedaj pa je isti tatinški greh zakril radikalni list »Narodni Gospodar. Se pač pozna, da druži slovenske radikale in demokrate ista skupna vez — nepoštenost in duševna omejenost. »Narodni Gospodar« zna torej krasti, ta greh je dokazal že koj v svoji prvi številki.

Kandidatne liste, ki jih glavarstvo posije zastopniku stranke nazaj v popravo, vrnite najpozneje v petih dneh dobro popravljene politični oblasti. Ako v petih dneh to ne storite, je cela lista neveljavna. Pazite!

Prošnje v vojaških zadevah in informacije na podlagi obstoječih predpisov in zakonov v slovenščini in srbohrvaščini, kakor vse pismene vloge na vojno ministru bo delal proti mali odškodnosti gospod pri ureništvu »Slov. Gospodarja«, Maribor, Koroška cesta 5.

Novice iz Kaple. V nedeljo, dne 2. t. m. se je vršil pri nas shod SLS, kateri je bil prav dobro obiskan. Poročal je poslanec Pušenjak o političnem položaju in o delovanju narodne skupščine, osobito nam je osvetlil davčno politiko, katero vodi naša vlada. Iсти dan nas je obiskal tudi davčni referent iz Slov. Gradca, po kapelsko imenovan »štajeršravba«; upamo, da so ga izvajanja naših mož, osobito g. župana prepričala, da nas je prehudo »šraufal« z dohodnino in da bo v bodoče malo bolj mil. Dobili smo novega nadučitelja, v katerem dobimo župnika — več let imamo samo provizorje. Veselimo se prihoda novega župnika, ki bo gotovo vse moči zastavil v naš prid in povzročil rešitev mnogih zadev. Najbolj potrebujemo cest, ki bi nas zvezale z Dravsko dolino, ker smo vsled državne meje izgubili vsa prejšnja gospodarska središča. Čas bi bil, da se

zgane i okrajni zastop v Marenbergu, kateri dosedaj ni kazal dosti razumevanja za ceste ob meji.

Novi zvonovi v Šmartnu na Pohorju. Končno smo dočakali tudi pri nas dolgo zaželeni dan! Dne 29. junija smo blagoslovili naša dva velika zvona, »cis« s 2105 kg in »ais« s 415 kg. »Fis« smo že imeli in tako je sedaj našo novo zvonjenje dobro ubrani in jasno doneči trizvok »cis-fis-ais«. Ni bila lahka reč, spraviti tako težo gori na Pohorje! Osem parov volov je vleklo voz s težkim velikanom, štirje pari pa manjši zvon, jarme in bate. Pa smo tudi veseli in ponosni! Dvanajst slavolokov so postavili fantje novim prijateljem, dekleta so vso vas odeli v cvetje in vence. Da so ves dan pokali topiči in da je neumorno igrala naša Šmartinska godba, to se razume. Ogromno ljudstva se je nabralo iz domače in sosednih župnij k cerkveni slovesnosti. Videli smo celo daljne Slivničane in Mariborčane. Blagoslovil je zvonove mil. g. kanonik in dekan slovenjebistiški, g. Jožef Cerjak, pridigoval pa je zvonom naš najboljši pridigar, monsignor dr. Medved. Domači gospod župnik je služil ob obilni assistenci slovesno sv. mašo. V pondeljek opoldne se je prvikrat oglasil veliki zvon, in ko je njegov jasni, polni, mogočni glas zaplul preko naših hribov in dolin — tedaj je zaostalo vsako delo, vse je prisluškovalo. Videl sem ljudi, ki so se solzili od veselja —. In odslej bodo Šmartinski zvonovi zvonili in oznanjali Božjo čast, pa tudi slavo tistih, ki so zanje darovali, eni več, drugi manj. Naš priljubljeni gospod župnik Sinko pa si je s svojo požrtvovalnostjo in neutrudljivo skrbo za zvonove postavil ne samo bronast spomenik v stolpu, ampak trajen večen spomenik v sрcih svojih hvaležnih župljanov.

Potrebna cestna zveza. Poročilo iz Hrastovca pri Sv. Lenartu. Stara naša želja je, da se zveže Hrastovec čez Zgor. Vočino na Sv. Rupert z okrajno cesto. Z novo zvezbo bi se nam pot v Maribor skrajšal za več kilometrov. Naš vrlji župan Fr. Vogrin je skupno z drugimi moži začel na lastno roko graditi novo cesto. Pomaga mu okrajni zastop, oskrbiščvo Hrastovca in občinarji.

Smrt našega pristaša. Iz Vurberga nam poročajo žalostno vest, da je umrl posestnik na Višici, Mihael Tement. Rajni je bil veren katoličan, zvest pristaš SLS in že nad trideset let naročnik »Slov. Gospodarja«. Njegovo priljubljenost pri sosedih je pokazal pogreb, katerega se je poleg treh duhovnikov udeležila velika množica ljudstva.

Demokratski priganje pri Sv. Ani v Slov. goricah. Žerjavov agent, advokat dr. Gorišek bi nas po vsej sili rad zasužnjl demokratom. Pri nas ima najtega posebnega hlapčeka, nekega Seyfrieda. Ta junak skače okoli in hvali liberalno advokatsko Žerjavovo robo, kakor tisti ljudje, ki so nekdaj v starih zlatih časih po sejnih vpili: »Vse za šesti! Samo 6 krajcarjev! Vse dobite za šest!« Ljudje se mu posmehujejo. Ob lanskih volitvah je hodil Seyfried z »kangljico« okoli in na vsako drevo, plot in zid je pripopal list: »Volite demokrate«. — Revček se je toliko trudil, da mu je zmanjkalo čevljev. Polbos je nato cingljal okoli. A mi Anovčani smo se mu rogali. Tudi sedaj je dobri striček Seyfried na Goriškovo komando začel dirjati okoli, a zopet ga ljudje nočeo ubogati. Smili se nam ta advokatski agent. Vsaj za podplate mu dajmo, da ne bo podoben desetemu bratu ali pa »večnemu čevljaru«.

Pogreb malonedelskega gospoda župnika. Od Male Nedelje poročajo: Kdo bi si mislil, da je naš goreči g. župnik na trojščko nedeljo zadnjič maševal. Kako navdušeno je pel, kako pobožno daroval svojo zadnjo daritev. Ko je bilo konec nedelje, je bilo tudi konec njegovega veselega razpoloženja tega dne, konec njegovega zdravja. Opolnoči ga je zadel na desni možganski strani mrtvouđ. Izgubil je zavest, ohromela je desna roka in noge, zatisnil je oči. Začelo se je njegovo trpljenje. Tuštam se je malo zavedel ter spregovoril par besed. Po silno hudem smrtnem boju je izdahnil 20. junija ob 7. uri zjutraj. Pogreb se je vršil v pondeljek, 23. t. m. ob jako številni udeležbi vernikov. Lepo je bilo gledati, ko se je vila dolga vrsta žalujočih proti pokopališču. — Vkljub zelo slabemu vremenu je korakalo v sprevodu 9 gasilcev, okoli 100 tretjerednic in članic Dekliške zvezre ter belo oblečenih deklet s šopki, ki so deževali na krsto, da je bila vsa v cvetju. Pred krsto je molilo 18 duhovnih sobratov, 2 bogoslovca in 2 usmiljena brata. V cerkvi se je poslovil od rajnega mnogoč. g. dekan Weixl, pri odprttem grobu pa veleč. g. Magdič, župnik v Zgor. Sv. Kungoti, ki je delil s pokojnim isto usodo pregnanstva iz Istre. Pri njegovem ganljivem slovesu je ostalo suho malokatero oko. Gospod Čemažar se je narodil na Gorenjskem v Železnikih 15. julija 1874. Za mesec dni bi zagledal Abrahama, zato pa ga je že videl, ker je prišel, kakor smo prepričani, v njegovo naročje. Župnikoval je skoro 20 let v Koštaboni in Šmarju pri Kopru. Le 8 mesecev je deloval pri Mali Nedelji, pa si je, kakor je pokazal pogreb, osvojil v teku teh mesecev radi svoje ljubeznosti, preporstoti in vneme za čast božjo in zveličanje njemu izročenih duš sreca večine župljanov. Bog mu boli plačnik za trud, ki ga je imel z nami!

Pravo

Schicht-ovo milo z znamko „Jelen“

prihrani čas in denar. Zadostuje, ako s Schicht-ovim milom samo enkrat po perilu potegnete, tam kjer morate z navadnim milom trikrat.

Iz Morave pri Mali Nedelji. Naša samostojna vojska se pripravlja za občinske volitve v dveh armadah, to se pravi, vložili so dve kandidatni listi. Pa ne znati zaradi kakih osebnih nasprotstev, marveč oni zasledujejo pri tem vse višje ideale, ki jih ni težko uganiti tistim, ki razmere poznajo. Prva armada je uniformirana z obleko Slovenske ljudske stranke, odnosno Kmečke zveze, ker je naša stranka svojo listo prej vložila in je torej morala zadnja svojo firmo spremeniti. Druga armada si je pa nadela ime neke gospodarske stranke. Gotovo je, da se bodela obe listi vezali. Pričakujemo trdno od naših volilcev, da bodo to s tujim perjem maskirano Kmečko zvezo vedeli ločiti od naše Slovenske ljudske stranke in bodo enim kakor drugim dali pri volitvah tak odgovor, kot ga za svoje zvito strankarsko delo v resnici zaslužijo. Opozarjam, da bode naša volilna škrinjica na prvem mestu.

Obisk bele žene pri Sv. Andražu v Slov. goricah. Prijazno Gibino obiskuje letos kaj pogosto bleda žena — smrt. Še ni dolgo, ko je zamahnila s svojo neusmiljeno koso po nedolžni glavici 9 letne Pavline Strajnšakove, je pa sedaj segla po sivi glavi starčka Antona Cvetko. Pokojni je bil vrli mož, ki je z veliko potrežljivostjo prenašal butaro svoje starosti in nekdaj svoje otroke vzgajil v krščanskem duhu. Edini sin je na domačiji posestnik, zvest naš pristaš, ena hči je usmiljenka, druga pa gospodinja pri Sv. Ani na Krembergu. Počivaj v miru nedolžna Pavlina, počivaj v miru dobri starček!

Poroka. Dne 23. junija je bila pri Sv. Bolfenku v Slov. goricah poročena mladenka Lenka Horvat v vrle narodne hiše Horvatore z Antonom Simonič, kmetskim posestnikom v Trnovski vasi. Pri veseli svatbi so se gostje spomnili tudi revnih dijakov in zanje darovali znesek 130 D. Bog plati! Novemu paru dal Bog obilo ročič na pot!

»Čitalnica« v Leskovcu pri Ptaju je dne 22. t. m. predila veselico s predstavo igre »Duh v krkonoških gorah«, katera je dobro uspela. Kljub slabemu vremenu je bil obisk povoljen. Gostje so bili nad okusno izdelanim odrom presenečeni. Ob sviranju ciganske godbe na lok iz Trakoštana se je vršil ostali program z prosti zabavo ob živahem razpoloženju gostov. Vsa čast in hvala gre požrtvovalnemu in agilnemu predsedniku V. Stoklasu ml., kateri je lahko za vzugled, kako se naj orje celina na društvenem polju. Pohvalno pa moramo omeniti tudi g. Goričana kot režisera, vrle domače fante-igralce, nadalje gospoda Emerana Stoklasa, kot desno roko predsednika, kateri se niso ustrašili nobenega truda, samo da pripomorejo k dobremu uspehu predstave. Le tako naprej. Več gostov.

Kakršno življenje, takšno zaslzenje . . . Naš stari znanec in priatelj lista bivši učitelj Troha goji vročo željo, vstopiti v učiteljski stan. Po najnovejši odredbi ministrstva prosvete je to mogoče le pri izvrstni oceni. Mi Haložani smo mu res napravili prvorstno oceno, katero so obč. odbori poslali ne samo v belo Ljubljano, temveč tudi ministrstvu prosvete. Ocena, po kateri naj bi se Trohi vstopi v prelep učiteljski stan zbranil enkrat za vselej v smislu pregovora: ljudski glas, božji glas! Izvedel je o tem, ter zagrozil, da bode spravili vse prizadete haloške odbornike v luknjo, kar se pa seveda nikdar zgodilo ne bo, ker ne živimo več v Haničevalovih časih. Ne samo haloško ljudstvo katero pridno vlači pred sodnijo, tudi učiteljstvo samo ne mara Trohe. Pred nedavnim časom je šel učiteljstvo, seveda brez uspešno, tožarit k šolski oblasti. Ker ni imel dejstev, se je posluževal izmišljotin. Hotel je pokazati že v naprej, kako strogi šolski vodja bo on, ako ga nastavijo. Iština je, da se po učiteljskih hrbitih da splezati precej visoko, ko bi ne bilo te preklicane — smole. Ni se še kljuka, na katero je on pritiskal, do dobra ohladila, že je pritisnila na njeno njegova zapuščena, žalostna in objekana ljubica z dvema otročičema, da si poišče svojo pravico, kakor Cankarjev hlapac Jernej. Reva je namreč zvedela, da se je g. T. poročil z učiteljico pri Sv. Andražu v Halozah, njo pa je pustil prav neusmiljeno in nekrščansko na cedilu. Danes se kesata obe in točita bridke solze; pa kaj je to njemu mar, ker Troha bil, je in ostane Troha. Sam se je pri haloškem ljudstvu najhujše osovražil s tem, ker se vedno tožari. So stranke, s katerimi ima kar po več tožb za stvari, ki niso omenka vredne. Na primer: za jerebičko, katera je bila pojedena pred 2 leti, so plačale kar štiri osebe občutne globe razven sodnijskih stroškov. Haložani imamo dovolj dela in skrb; tlačijo nas davki in razne uime in končno pa se naj še lasamo in preklinjamo za same otročarije in malenkosti s Troho, s to haloško moro, katerega prav gotovo luna trka. Vsi vemo, da njemu vse te neštevilne tožbe ne prinašajo začeljenega blagoslova, ker najeti si je moral veliko sveto denarja, da potolaži najnujnejše terjatve. Mislite, da se bo možicelj vendor že enkrat spamečeval? Konečno izjavljamo: do danes smo imenovali samo majhne odlomke iz njegovega življenja. Imamo pa zbran in pripravljen ves material in njegovega pustolovskega življenja. Če torej le še ne bo miroval in nas nehal vlačiti pred sodišče, bomo prisiljeni zaropotati. Troha je prišel vendorle enkrat v pravo past; če bo torej še treba, ga bomo prali, pa brez mila »Zlatorog« in likali tako dolgo, dokler ne postane »fejsf« fant, a učitelj — pa nikdar več. Ako bodo T. miroval, ga bomo tudi mi pustili pri miru!

Samostojna zahrbitnost pri volitvi župana v Petrovčah. Volitev župana se je vršila 29. junija v Petrovčah. Bil je zopet izvoljen naš dosedanji zasluzni župan gosp. Anton Koren, posestnik v Petrovčah. Ker je Samostojna stranka dobila pri volitvah samo 6 odbornikov vključno, da so prgnali na volišče še oslepelega siromaka iz Drešinjevasi, a socialistična delavska stranka sedem odbornikov, pogruntali so jo samostojni generali, da se bo treba zvezati s socialisti, da na tak način dobijo ve-

čino proti našim dvanajstim odbornikom pri županski volitvi. Ker pa so socialistični volilci zvedeli, kakšen pakt je skovan, so poskrbeli na merodajneri mestu, da se socialistična stranka, oziroma njeni izvoljeni odborniki ne smejo vezati s stranko, katera je nekaka podružnica orjune. Res, prišla je od vodstva delavske organizacije prepoved za kompromis. Sedaj, kaj so napravili samostojni odborniki na dan volitev? Glasovali so za soc. demokrata Ivana Zupanc, tov. delavca v Libojah, to je tisti Zupanc, ki se je vedno na prsa trkal, da še ima toliko »karakterja«, da se s Samostojno stranko nikoli ne zveže, no pa ker živimo v dobi »bakšišev« je tudi Zupanc pozabil na svoj »karakter«. Samostojni pa si lahko v svoj album zapišejo besede: da kdor zahrbne načrte svoje je koval, ta sam sebi grob je izkopal.

Novice iz Št. Jošta na Kozjaku. Dne 25. junija je bila imenitna poroka. Aleš Borovnik, pd. Pušnik iz Kozjaka, čeprav šestdesetletnik, je poročil Frančiško Felicijan, pd. Kapucinarjevo ravno tam. Ker je bil imenovan ženin rojen na »Papeževem« gruntu in rovine »Cesarjev« in je vzel za ženo »Kapucinarjevo«, je bilo umestno, da se je visokim naslovom primerno vršila poroka v opatijski cerkvi v Celju. Ker pa še ni opata, je poroko izvršil domači, »najvišji duhovnik lavantinsk. Gostija se je vršila pri pd. Pavlincu v Selu. Ker pa nevljudni vlak vkljub imenitnosti gostov ni hotel čakati, so se gostje razen župnika odpeljali iz Celja z avtomobilom in so bili tako »zadnji prvi in prvi zadnji«. Dobro smo se zabavali in pevci so marsikatero lepo pesmico zakrožili. Naj rosi neba blagoslov nad novoporočenim parom in solnce sreče na potu življenja. Na še mnoga leta! — Ponovnim in utemeljenim prošnjam je poštno ravnateljstvo vendarle dovolilo dvakratno poštno zvezo na teden, z poštnim uradom Dobrno, ter tudi primaknilo pri nagradi, za kar smo zelo hvaležni. Mogoče bo kdaj ustreženo se drugi želji, da bi bila tukajšnja pomočna pošta podrejena bližnjemu in lažje dostopnemu poštnemu uradu Mislinje?

Nekaj odgovora »Domovinik. Iz Bočne poročajo. V zadnji številki »Domovine« se je nekdo na prav neotesan način zaletel v našega g. župana odnosno občinski odbor in v č. g. župnika v Bočni. Ne bomo se spuščali v podrobnosti teh dopisov, ker bazirajo na popoloma neutemeljenih in lažnjivih podatkih. Povemo samo to, da takšni dopisi nikakor ne morejo omajati pri nas zaupanja niti v prvega, še manj pa v drugega, kamor so bile namenjene pušice, ampak ravno nasprotno, ogromna večina naših občanov je s tem še bolj uverjena, da je bilo njen dosedanje zaupanje opravljeno. Kako bi pač izgledalo, če bi ljubi čitatelji »Domovine« gornje osebnosti hvalili? — Ne, tega pa vendar nista zasluzila ne g. župnik. — Spomniteme se domovinovci, kakšen rezultat ste doživeli pri zadnjih volitvah v nar. skupščino, kako malo je vas in če se pomnožite, kar se vam zna posrečiti, da ulovite kaj kalinov iz raztresenih čred socijev, Novačanovcev i. dr. vam to itak privoščimo, saj »glila vkljup štriba«. Uverjeni pa boste, da s takimi neslanimi dopisi, lažmi in ovaduštvom in boste rešili svoje potopljene ladje.

Za zadevo se bo moralno zanimati slovenjgrško okrajno glavarstvo. Iz Mislinja poročajo: Pri nas je v smislu postave komisija cenila škodo po toči, postopala je vestno, a klub temu hodi sedaj finančni stražnik od posestnika do posestnika in samovoljno, brez zaslisanja merodajnih oseb, zastopnikov občin ugotavlja škodo. Mesto teh šikan, naj bi se oblasti zganile in čimprej neko podporo nakazale težko oškodovanim. — Sedaj niso samo radikalni na krmilu, temveč tudi demokrati, zato pričakujemo od gospoda velikega župana, katerega so poslanci že opozorili na težke razmere obmejnega prebivalstva, da izposluje revnemu ljudstvu vsaj korozo za znižano ceno. Dobro vemo, da se za liberalna sokolska društva izdajajo milijoni, zato upravljeno zahtevamo, da se nudi pomoč oškodovancem po toči. G. Čepina v Slov. Gradcu pa vprašamo, ali je on odredil finančne stražnike za ponovno cenitev škode, kaka navodila jim je dal, zakaj ni o tem obvestil občine. Pričakujemo, da bo okr. glavarstvo celo zadevo preiskalo in vse storilo, da se spoštujejo zakoni. Kak ugled uživajo javni organi, ako komisija drugače ceni ko finančni stražniki, ki razmer ne poznajo, naj pomislico oni, ki so poverili ponovno cenitev škode finančni stražnikom.

Javna vprašanja županu trga Mozirje: 1. Kedaj mislite predložiti občinske račune iz leta 1923 izvoljenim pregledovalcem? 2. Kaj ste že ukrenili, da se od tukajnjega nadučitelja Pušenjaka, na šolskem vrtu, ki je namenjen v razvedrilo otrokom, samostreno postavljeni svinjaki odpravijo? 3. Kedaj boste odpravili zdravstveni nedostatek, da se preceja gnojnica po tržki ulici?

V rogaškem okraju bodo volitve dne 21. septembra. Reklamacije se lahko vlagajo do 14. julija. Kako se reklamacije izvršijo, glejte »Slov. Gospodarja« z dne 13. marca št. 11; kako je treba kandidatno listo sestaviti in vložiti glejte »Slov. Gospodarja« z dne 15. maja.

Urek na delu za občinske volitve. Iz Globokega pri Brežicah nam poročajo: Tudi pri nas bomo imeli občinske volitve, ki delajo največ preglavice slabostojnemu eksposlancu g. Urekovi. Ta rogovile je sestavil kar več list in sicer: vinogradniško, obrtno, delavske in kmetijsko, na kateri je sam. Mi Urek svetujemo ravno pred občinskim volitvami, naj bo miren, sicer bomo v »Gospodarju« objavili bombo, katero je pognal vanj »Naprek«. Ta bomba bo dokazala, koliko časti in poštenosti je tičalo v tem zgagarskem človeku, ko je še bil poslanec in žalibog in na sramoto podpredsednik našne skupščine. Kot samostojnemu poslancu sta mu bila laž in prevara popolnoma prešla v kri in meso in to

dejstvo najbolj jasno osvetljuje od njega pisani napad, katerega je hotel vtihotapiti v »Gospodarja«, kar se mu ni posrečilo, a je ta dopis še do danes dobro shranjen in dokazuje Urekovo breznačajnost in lopovstvo. Kak je Urek v moralnem oziru, bomo dokazali na žalostnem slučaju, ki bi bil skoro povzročil družinsko žaloigro na Malem Vrhu. Priča za dokaz ravnikar omenjenega Urekovega moralnega ogledala so vedno na razpolago. — Urek, Urek, te bomo zopet zlopali, da boš molčal nekaj mescev! Prihodnjič več in natančneje.

Smrtna kosa. V Kostrivnici pri Rogaški Slatini je umrl po pol letni mučni bolezni cerkvenik Ivan Brenko. Pokojni je bil vnet bralec naših časopisov in navdušen pristaš Kmettske zvezde. Pogreb se je vršil dne 28. junija. Naj v miru počiva.

Prvo sv. obhajilo in zahvala dobrotnikom. V nedeljo dne 22. junija smo imeli pri Sv. Križu pri Rogaški Slatini veseli dan. Nad 60 otrok je bilo pri prvem sv. obhajilu, katerim so pripravili dober zajtrk. Darovali so za to potrebne stvari, kakor kruh, kavo, mleko in druge reči gospa Ogrizek (Colska), gospod Ivan Narat, trgovec in g. Berner, katerim se tem potom izreka najsrčnejša zahvala in Bog plati posebno blagi gospoj Ogrizek, ki je sama vodila postrežbo našim otrokom.

Staršem, kateri bi žeeli oddati svoje sinove v dober zavod, se priporoča Salezijanski zavod na Rakovniku v Ljubljani. Ima petrazredno osnovno šolo in obrtno šolo z oddelki za krojače, čevljarje in mizarje s pravico javnosti. Dečki so pod rednim, ljubeznim nadzorstvom. Uspehi so zelo dobrni. Mesečna oskrbovalnina znaša 400 D; za rokodelce povprečno le 250 D. Učna doba trajala 3—4 leta). Šolsko leto prične 1. septembra. Točnejše podatke pošilja vodstvo na zahtevo.

Zahvaljujem se Vzajemni zavarovalnici v Ljubljani, ker mi je zavarovalnino za pogorelo hišo v celem izplačala, kakor je bilo zavarovano, ker smo prepričani, da bi druga banka tega ne bila storila in vsakemu priporočam, da svoje stvari pri tej domači zavarovalnici zavaruje. Blatni vrh pri Planini, dne 15. junija 1924. Michael Doberšek.

Najden denar na cesti med Sv. Marjeto in Sv. Lenartom je shranjen pri Materi Milosti v Mariboru.

Izgubljen denar. Dne 24. junija t. l. je izgubila Ana Cizelj, Bojsino št. 61 denar v znesku 3890 D od bolnice Brežice do Gabrnice, to je na glavni cesti proti Bizeljskemu. Pošteni najditelj se prosi, da vrne denar našlavnici ali pa na obč. urad Brežice. Dobi primerno nagrado.

Najboljše sredstvo proti kurjim očesom, žuljem in bradavicam je že 35 let v prometu se nahajajoča mast pod imenom »Clavén«. Dobiva se v lekarnah in drogerijah. V Mariboru skladisce: Lekarna Sirak. Centrala: Mr. M. Hrnjak, Sisak (Hrvatsko).

845

PROSVETNA ZVEZA V MARIBORU.

Knjigo »V. katoliški shod v Ljubljani« dobija vsa včlanjena društva pri Prosvetni zvezi v Mariboru. Gledali bomo na to, da bo knjiga po znižani ceni, zato naj društva pošljajo takoj naročila. Umetno je, da ne sme biti niti enega društva, ki ne bi imelo te velevažne knjige pri rokah in v svoji knjižnici.

Poslovnik in poslovne knjige. So društva, ki se prav nič ne zmenijo za naše prošnje in določila, da naročajo Poslovnik in poslovne knjige. Prosvetna zveza stori in žrtvuje po možnosti vse, da bi kar najbolj ustregla včlanjenim društvom, a društva ne vedo ceniti te skrbi. Zato prosimo ponovno vsa društva, ki še nimajo Poslovnika in poslovnih knjig, da ne odlšajo več s tozadnjim naročilom.

Narodnoobrambni kolki Slovenske Straže so stalno na razpolago vsem društvom, po 5 par 1 kos. Društva, naročajte te kolke in jih lepite na svoje poštne pošiljalne. Društveni znaki se dobe po 10 D komad.

Osrđena knjižnica Prosvetne zveze v Mariboru bo pričela poslovati v začetku julija t. l. Ko bo popolnoma urejena, bo skušala ustreči številnim željam in prošnjam več društev.

Tajništvo Prosvetne zveze v Mariboru.

Gospodarstvo.

ENOTEN VINSKI ZAKON ZA JUGOSLAVIJO.

(Rob. Košar).

Za Slovenijo in Hrvatsko sta dosedaj v veljni dva vinska zakona: Za Slovenijo in Dalmacijo velja stari avstrijski zakon od 12. aprila 1907, na Hrvatskem, v Medžimurju, Slavoniji in Bački pa stari ogrski vinski zakon, ki je v veljni od 1. januarja 1909. Za Srbijo ne vem, jeli je imela vinski zakon. Ker je bil avstrijski vinski zakon prikrojen avstrijskim, ogrskim pa ogrskim razmeram, ki so posebno štitile tokajsko vinogorje, je nastalo v naši državi za naše vinogradnike in vinsko trgovino nevzdržno razmerje, ker si oba zakona v mnogih važnih točkah nasprotujeta. Kar je pri nas dovoljeno, je deloma na Hrvats

konflikt s postavnimi določili. Ustvaritev jedinstvenega vinskega zakona je za našo državo življenska potreba.

Novi vinski zakon naj bo izdelan na najmodernejših načelih in naj ščiti vinogradništvo, solidno vinsko trgovino in konzumenta pred izrabljanjem. Pri sestavi tega zakona bomo morali primerjati stari avstrijski zakon in ogrski zakon in pritegniti moderne francoske, italijanske in nemške vinske zakone.

Kakor poročajo listi, je začela trgovska in obrtna komora v Zagrebu na podlagi referata g. prof. Rittiga izdelovati podrobne načrte novega vinskega zakona za Jugoslavijo, ter je v ta namen izvolila dva ožja odbora za tehnična in administrativna dela, kojim načeljujeta vinogradnik grof Kulmer in gospod svetnik Milan Hržič. Oba odbora hočeta kar najhitreje izdelati elaburate; trgovska komora pa poklicati enketo sestoječo iz vinskih producentov, trgovcev in oenoloških strokovnjakov za konečno redakcijo.

Sicer še načrti niso obelodanjeni, toda precizni bodo morali biti, posebno glede dodatkov sladkorja in vinske kisline, glede izvrševanja in nadzorovanja, kakor tudi glede kazni. Stojimo v svetovnem vrviju. Vinski tipi se bodo morali zavarovati, da ne zablodimo v megleno obzorje. Vina direktno rodečih trt (šmarica, otelo itd.) se naj kot taka označijo. Vina, ki so bila postavno zaplenjena, se naj uničijo vsaj tako da ne bodo več sposobna za konzum. Vsak dodatek vode naj bo strogo prepovedan.

Člen 23. ital. vinske postave od leta 1907 št. 729, določa posebne nagrade nadzorovalnim organom, ki ugotovijo kršitev vinske postave. Stari avstrijski in ogrski zakon nista imela sličnih določil, ki pa v našem novem vinskem zakonu ne bi smeje manjkati.

Vina z manj kot 8 odstot. alkohola se naj označijo kot nepristna, ako se pri prodaji natančno ne pove kraj proizvodnje in se ne doprinese dokaz, da kažejo vina tega letnika res tako sestavo.

Z vini iz inozemstva se ne sme manipulirati, ampak se morajo, natančno označena prodajati tako, kakor so došla na podlagi uvozne dovoljenja.

Nadzorstvo naj izvršujejo zapriseženi kletarski nadzorniki z višjo strokovno izobrazbo. Po staro ogrski postavi so imeli nadzorovalno pravico »Stuhrlrichterji in Oberstuhrlrichterji«. Zmesi (tvarine), katere so po svoji sestavi namenjene za to, da služijo kot pripomoček za napravo vinu podobnih ali vinovitih pič, so bile v avstrijskem zakonu (par. 8) prepovedane, dočim stavi italijanski vinski zakon prodajo teh tvarin in iudi reklamo zanje pod stroge kazni (člen II, 12, 13, vin. post.). Ta postavka se naj sprejme.

S temi vrsticami sem hotel le opozoriti na važnost novega vinskega zakona za dobrobit vseh slojev in za prospeh našega vinogradništva. Poštene in smotrene kritike naj bo obilo!

Konjerejski odsek 2 Kmetijske družbe za Slovenijo priredi ogledovanje in premovanje plemenskih konjev dne 24. julija v Žalcu, 25. julija v Šmarju pri Jelšah, 11. avgusta v Ormožu, 12. avgusta v Ptiju, 13. avgusta na Spod. Polskavi, 18. avgusta v Št. Lenartu v Slov. gor., 19. avgusta v Gor. Radgoni, 20. avgusta v Ljutomeru, 21. avgusta v Murski Soboti in 22. avgusta v Dol. Len-davi.

Ljutomer. Kmetijski podružnici v Ljutomeru in Vučji vasi ter Vinarsko društvo v Ljutomeru, sklicujejo v dosegu olajšave v osebnodohodninskih predpisih prihodnjo nedeljo, dne 6. t. m. ob 8. uri zjutraj v Križevce v Slomškovo dvorano gospodarsko zborovanje. Dne 13. t. m. ob pol 8. uri pa v gostilno gospoda Sršena v Ljutomeru. Za oboje zborovanje se je pri finančni delegaciji zaprosilo za davčnega poročevalca.

Starodavni sejni pri Sv. Ani v Slov. gor. se zopet otvorijo in so 17. julija in 14. septembra. Vabi se na obilen obisk teh sejmov.

Mariborsko sejmsko poročilo. Na svinskej sejem dne 27. junija se je pripeljalo 135 svinj, 3 koze in 3 kozliče; cene so bile sledeče: Mladi prašiči 5—7 tednov starci komad 150—225 D, 7—9 tednov starci 275—350, 3—4 meseca starci 625—700, 5—7 mesecov starci 750—950, 8—10 mesecov starci 1050—1200, 1 leto starci 1500—1750. 1 kg žive teže 15—17.50 1 kg mrtve teže 20—23.75, 1 koza 300—350, kozlički komad 300 D.

Žitni trg. Zopet so naši izvozničarji napravili veliko napako. Zadnje tedne je začel dinar na inozemskih borzah padati in naše žito je zopet začelo uspešno konkurirati na inozemskih trgih. Mesto, da bi pri nas žito obdržalo staro ceno, so ga trgovci zopet podražili in tako je izvoz zopet izostal. Porast žitnih cen je očvidno neopravičen, ker takšna žetev, kot jo pričakujemo letos, že dolgo ni bila v naši državi. Posebno Srem bo letos pridelal ogromno kolicino pšenice. Tudi koruza se izborna razvija, izmed ostalega žita pa dobro kaže zlasti ječmen. Žitne cene v trgovini na debelo so približno sledeče: Moka nularica 510 D, krušna moka 345—350 D. Pšenica 305—307 D za 100 kg. Koruza v Bački 230 do 235 D, v Sremu 235—237 D. Ječmen se malo prodaje, ker vse pričakuje skorajšnje žetve. Oves se čvrsto drži ter stane v Bački 277—280 D, v Zagrebu 305 D. Fižol 600—610 D. Otrobi 190—210 D.

Lesni trg. V lesni trgovini vlada precejšnja stagnacija. Domača uporaba lesnih izdelkov je malenkostna, radi pomanjkanja denarja se zelo malo zida, kar se občutno pozna tudi na lesnem trgu. Izvoz je še precej adovoljiv. V prvih treh mesecih tega leta smo izvozili 208.207 ton stavbenega lesa in 82.820 ton drva v skupni vrednosti 403 milijone dinarjev. Največ se izvažajo hrastovi železniški pragi. Tudi za okrogli hrastov les vlaada živahn zanimanje ter se ga izvaža v Francijo, Nemčijo in Ogrsko. Naše velefirme so vse zastopane na svetovnem trgu. Izvaža se največ iz pristanišč v Šibeniku,

Sušaku, posebno mnogo pa iz Reke. Izvoz drva je trenutno neznaten. Največ se jih proda še na Ogrsko.

Vrednost denarja. Ameriški dolar stane 85—86 D, francoski frank 4.55 D, 100 avstrijskih krov stane 0.12 D, italijanska lira 3.75 D, češka krona 2.50 D. V Curihu znaša vrednost dinarja 6.45 centimov.

Dopisi.

Jarenina. V Gačniku je 1. julija ob pol 8. uri zvečer udarila strela v hišo posestnika Franc Unger, ki je stal utrujen vsled naporne celodnevne košnje v kuhinji in čkal na večerjo, med tem ko je žena njegova oskrbovala svojega polletnega dojenčka. Ungerja je strela takoj usmrtila, med tem ko je njegov 17 letni sin bil le omamljen. Zapusča 7 nedorastlih otrok. Prva žena je padla raz drevesa, na katerem je trgala slike in bila črez nekaj dni mrtva. Uboga hiša! Pomilovanja vredna vdova, revni otročiči!

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se boste čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštno 3 dvojnate ali 1 specjalna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnatih ali 12 specjalnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplatka razpošilja: lekar EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA, Elzatrg št. 341, Hrvatsko.

Dobro uro imeti je želja vsakega človeka, ker vsaki, kako je neugodno, ako se ne ve nikdar pravega časa. **Znana tvrdka** ur H. SUTTNER, LJUBLJANA št. 992, Slovenia, zahvaljuje svoj dober glas resničnosti, da vsaka njena ura ima natančni in trajni stroj. Kdo kupi pri Suttnerju uro, je siguren, da posedeju najboljši stroj, ter si prihrani s tem jeko in popravilo. Krasni cenik tvrdke H. Suttner vsebuje še veliko izbiro, tudi razne druge zlatnine in srebrnine ter drugih sličnih potrebščin. 1245

All sem že obnovil naročnino!

MALA OZNAILA.

Za učenca iz poštene hiše, 15 let star, zdrav, z dobro šolsko izobrazbo iščejo starši mesto na deželi v mešani trgovini, najraje v kakem trgu. Naslov pove upravištvu. 856

Učenca za špecerijsko stroko sprejme veletrgovina Miloš Oset Maribor. 812 3—1

2 dijaka tudi z dežele se vzame na stanovanje. Vila Petrovci, Ptuj. 811 3—1

Dva mesca starega fanta želi dati na deželo proti dobrini plati Marija Breznik, Dravska ulica št. 8, II. nadstropje, Maribor. 845

Enajstletni fant se da za pasterijo na deželo. Maribor, Mlinska ulica 22. 855

Žagar se sprejme takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Josip Sernko, Rače. 852 2—1

Hlapca h konjem za težko vožnjo z mesečno plačjo po 1400 kron pri prosti hrani, sprejme uprava posestev ljubljanske škofije Marijograd, pošta Mozirje. 847 2—1

Prodaja se dve posestvi z lepimi hišami in prostim stanovanjem. I s trgovino, vrtom in njivo, drugo z delavnico, vrtom, dvojščem, sadosnikom in njivo. Pobrežje, Poljska ulica št. II. 843

Prodam lepo posestvo tričetrt ure od Rimskih toplic. 20 oralov nijv in travnikov, 20 oralov gozdov z debelim smrekovim, večinoma bukovim drevenjem. Posestvo leži nekoliko v hribu. Dobrohranjeno gospodarsko poslopje, hiša in kozolc, z vsemi premičinami. Cena 110.000 dinarjev. Več se izve pri Martinu Škorja, gostilničar pri postaji Rimske Toplice. 838

Prodam posestvo približno tri orale zemlje: njiva, gozd in hiša. Karl Kikl, Zgornja Volčina. 803 2—1

V najem vzamen ali kupim posestvo z gospodarskim poslopjem, i do 15 oralov, i do 3 ure oddaljeno od Maribora. Naslov v upravnosti. 826 2—1

Išče se posestvo v mariborski okolici v najem na polovico ali proti plačilu. Naslov v upravnosti. 853 2—1

Krojači in krojačice! Izdelujejo po poljubnih modelih po meri vsakovrstne kroje (muštre) za dame in gospode. Knafej Alojzij, strokovni učitelj za krojaštvo, Ljubljana, Križevniška ulica 2, I. nadstr. 841 2—1

„Satan“ najnovješji aparat za klepanje in brušenje kos naročite takoj pri Ivanu Savnik, Kranj. Cena i komad 60—D. Trgovci znaten ponust. 747

Brusimo v Celju britve, škarje, nože itd. Nova elektr. brusarna v brvnici Koštomaj, Prešernova ulica 19. 751 5—1

Gotove moške obleke, perilo za moške in ženske, moške hlače in delavske obleke kakor tudi vse drugo manufakturno blago na najcenejše do najfinje vrste, nadalje gotove obleke za birmance kupite v trgovini F. Starčič, Maribor, Vetrinjska ulica št. 15. 715

Smrekove in hejeve klode vsake količino kupi stavbene Ubald Nassimbeni, Maribor, Vrtna ulica 12. Tam se prevzame tudi vsaka množina lesa za rezanje (žaganje). 553 10—1

Za nagrobne spomenike izdeluje najlepše slike po fotografijah v originalni izpeljavi na porcelanu izvanredne trpežnosti znani umetniški zavod Anton Hofmann, Karlovivari (Karlsbad), ustanovljeno leta 1880. Naročila pri Informacijskem biro »Marstane«, Maribor, kjer so tudi ceniki na razpolago. 819

Vabilo na občni zbor Hranične in posojilnice pri Sv. Ilju v Slov. gor., ki se vrši v nedeljo, dne 13. julija ob 8. uri zjutraj v »Slov. Domu« z navadnim sporedom: 1. Poročilo načelstva in nadzorstva. 2. Odobritev računka za 1. 1923. 3. Služljnosti. — Načelstvo. 851

Gospodinje!

Kje dobite najboljšo in najcenejšo banaško moko, mast, sladkor, riž, kavo i. t. d.?

Le pri

Škerbec & Gaspari,

(preje Tischler)

Maribor, Aleksandr. c. 19

Ne zamudite :

kupiti po čudovito nizkih cenah došlo manufakturno blago, kakor: kretone, druge, tiskovino, volneno blago za moške in ženske obleke, zvilene rute ter vse druge potrebščine pri tvrdki

Martin Šumer

Konjice, Slovenia

Rudečico, solnčne pege

in vse

nečistosti v obrazu

prežene pri dnevnih uporabah temeljito edinole

Rožni sneg!

Cena 10—Din.

Lekarna „pri Zamore“

Karol Wolf, Maribor,

Gospodska ulica 12.

E 156/24-7

Dražbeni oklic.

Dne 19. julija 1924, predpoldne ob 10. uri bo pri podpisem sodišču v sobi št. 10. dražba nepremičinske polovice zemljiščna knjiga Župetinci, v. št. 59, cenalna vrednost: 11.853 D 25 p, vrednost pričekline: 505 D 50 p, najmanjši ponudek 8.239—D.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglasiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se jih ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je raynal v dobri veri.

V ostalem se opozarja na dražbeni oklic, ki je nabit na uradni deski sodišča.

Okraino sodišča Sv. Lenart v Slov. gor.

dne 17. junija 1924. 842 3—1

Use poljedelske stroje in pluge

dobavlja po zmernih cenah

Tovarniška zaloga poljedelskih strojev

F. Smola,

Sv. Jurij ob juž

Zaklad

vsake dobre gospodinje
je močno in lepo perilo,
kar pa je edino mogoče,
ako kupite

belo platno

v veletrgovini R. Sternecke v Celju, kjer najdete velikansko zalogo in čudovito nizke cene. Lastna manipulacija in import. Trgovci engros cene — Cenik zastonj!

Suhe gobe

v vseh največjih in najmanjših množinah kupuje in plačuje po najvišji dnevni ceni

Franc Medik, Velika Nedelja.

Nakupovalce prosim za ponudbe. 833 2-1

„SANATORIJ“

MARIBORU

Privatna klinika z najmodernejsimi napravami na polju zdravstva. Spejmejo se vsi bolniki razven umnobolnih in takih z nalezljivimi boleznimi.

Presta izbira zdravnikov.

Cene: I. razred D 160—, II. razred D 120—, III. razred D 85—.

Prospekti na zahtevo.

Veleskladišče 1a. trboveljskega portland cementa

na cele vagone in na malo

Veletrgovina

Karol Haber, Maribor,

Aleksandrova cesta 39.

816 2-1 Zamenjam

lepo, šestnajst pesti visoko

kobilo,

za pleme posebno priporočljivo,
z drugim primernim težaškim

konjem.

Lajteršperška opekarna pri
Mariboru.

Zbirni oglas Oglasnega zavoda Fran Voršica naslednik,
Maribor, Slomškov trg 16.

Preselitev poslovnih prostorov.

Slavenska amerikanska petrolejska družba z o. z., Maribor.

Cast nam je, obvestiti s tem p. n. občinstvo, da smo z 1. julijem 1924 prenestili svoje dosedanje poslovne prostore, ki so se nahajali doslej v Slovenski ulici št. 2, na

Trg svobode št. 3 (Pugljeva hiša)

Prosimo torej p. n. občinstvo, da izvoli vzeti to preselitev primerno na znanje in nam izkazati oziroma ohraniti tudi v bodoče svoje dosevanje zaupanje in naklonjenost. — V tem pričakovaju beležimo z odličnim spoštovanjem

Slavenska amerikanska petrolejska družba z o. z., Maribor

Trg svobode št. 3 (Pugljeva hiša)

(prej: Slovenska ulica št. 2.)

Telefon št. 10.

Telefon št. 10.

Zobozdravnik dr. med. univ. Otmar Dernjač

se je preselil iz Gregorčičeve ulice 14 v Stolno ulico 1-II.
in ordinira od 8. do 12. in 2. do 5. ure.

Zdravilni zavod Vila dr. Pečnik,

zdravniška penzija, Rogaska Slatina. Vodilni zdravnik dr. Pečnik sprejema celo leto, tudi po zimi, bolj lahko bolne na zdravljenje v zavod, sprejema v Rogaski Slatini bolnike in daje informacije. 820

„Jugometalija“, Ljubljana

izdeluje vse vrste bakrenih kotov, nadalje vseh vrst kleparska, ključavnica in vodovodno-instalacijska dela.
Znižane cene. — Točna in solidna postrežba.

KOLODVORSKA ULICA 18-20

Kaznovano obrekovanje.

»Opeke iz Račja nikar!
Ta dela ti škodo in kvar.
Tako Jernej Vidu je čenčal. —
A Vid — kakot volk je zarenčal,
lažnjivcu klofuto je prislomil,
z besedo tako je zasolil:
»Opeke jaz kupil sem mnogo,
preskusil je celo zalogo.
Opeka iz Račja edina
po ceni je, dobra in fina.«

704

se kupi v pošteni domači trgovini vsakvrstno blago, špecerija in proda najdražje svoje domače pridelke kakor: jajca, lepe bele suhe gobe, kumno in Janež, katere pridelke se zamenja tudi za raznovrstno blago edinole najbolje v trgovini

IVAN SEVER, VELENJE.

799

Sodice

nove, iz klanega slavonskega hrasta, vsakvrstne velikosti, trpežnega in ličnega ročnega izdelka, kakor tudi že rabljene stare, za takojšnjo uporabo, ima vedno v zalogi po najnižjih cenah Sodarska zadruga v Tacunju pošta Št. Vid nad Ljubljano. 345 5-1

Sodice

1a. amerik. avto benzin,
" " motorni benzin,
" " cilindrovo olje,
" " surovo olje,
" " strojna mazila,
" " karbolinej, kolomaz, l. f. d.

ponuja po konkurenčnih dnevnih cenah iz skladischa
Ptuj ali Maribor tvrdka

**Slavenska amerikanska petrolejska
družba z o. z., centrala Maribor.**

Telefon št. 10. 804 2-1

Sodice

Slavenska amerikanska petrolejska
družba z o. z., centrala Maribor.

Telefon št. 10. 804 2-1

Telefon št. 10.

Telefon št. 10.

Pepček in Tinček.

*Pepček in Tinček iz šole gresta,
ter si med potoma nekaj povesta,
Pepček Tinetu veselo novico pove,
da šel z mamo v trgovino k „Drofeniku
v Celje“ je.*

*Po kaj? ga vpraša Tine uljudno,
po obleko za birmo, dokler ni še zamudno,
ker le tam se da tako poceni kupiti,
da zamorem namesto ene dve obleki
nositi!*

URA

je stvar zanesljivosti, ker pri kupovanju nikdar ne morete vedeti za koliko se bo zvišala cena od skoraj potrebnih popravil.

Od ponovnih izdatkov pazite samo, ako imate garancijo za popolno dobro vrsto strojev. — Tvrda SUTTNER, kot jugoslovansko skladische lastne štitarke tvornice ur nudi Vam vedno veliko zbirko samo prvo vrstnih ur v vseh cenah! — Predvsem znanka ŠKODA! Švicarska tvornica jamči Vam za dobroto strojev. Zahtevajte bogato ilustrirani cenik, v katerem najdete ure za gospode in gospe, iz zlata in srebra, nikla itd. v vsaki ceni, ravnotako zapestne ure, budilke, daje verižice, obeske in različni nakit. Pošljite za ta cenik samo 2 dinarja.

Odpošiljajna tvrdka **H. SUTTNER**
Ljubljana 992
Slovenija.

Jakob Golobič,
podoobar
v Ljutomeru

izdeluje podobe iz lesa in kamna za kapele in cerkve ter nagrobne podobe.

Bogata zaloga nagrobnih spomenikov iz marmorja.

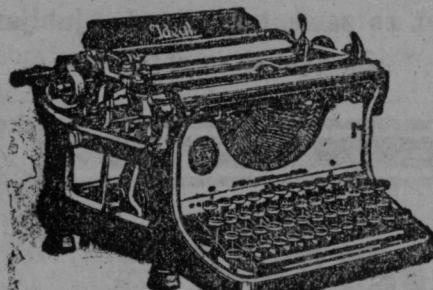
Znižane cene!

791 3-1

DEŽNIKARNA JOS. VRANJEK

Kralja Petra c. 25 **CELJE** (Bivša graška mitnica)

priporoča svojo bogato zalogo **dežnikov** domačega izdelka po najnižjih cenah. Sprejema in izvršuje vsa popravila točno in solidno.

Najboljše pisalne stroje

dobavi tudi na mesečne obroke proti jamstvu

THE REX CO.,
Predal 76. LJUBLJANA. Predal 76.

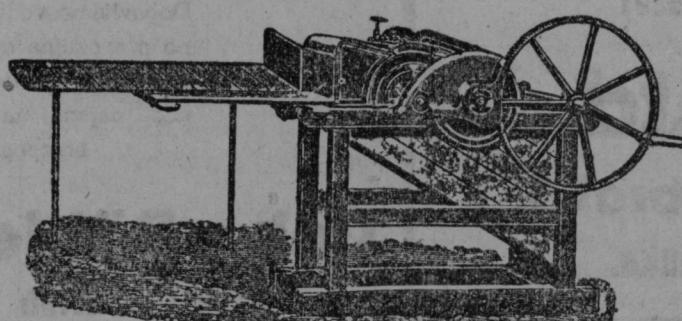
Zahtevajte prospekt in ponudbe!

Molitveniki za birmo

od najpriprostje do najfinje vezave se dobivajo v knjigarni in trgovini s papirjem na debelo in na drobne

Goričar & Leskovšek, Čelje

Trgovcem in preprodajalcem znanen popust. — Zahtevajte zbirke 20 do 30 knjig za poskušnjo proti povzetju.

Mlatilnice za 12.500 kron

lepe, močne, na kuglasta ležišča s težkim zamahalnim kolesom (Schwungrad). Velika zaloga vseh vrst plugov, osipalnikov, okopalnikov in bran, kakor tudi vse vrste poljedelskih strojev, dobite pri meni 10 odstot. ceneje, kakor pri vseh drugih tovarnah. Za vsaki stroj se jamči. Sprejme se v to stroko zastopnik proti mesečni plači in proviziji. Se priporoča

Jakob Pučko

trgovina s poljedelskimi stroji,

Ormoška cesta.

PTUJ.

Ormoška cesta.

(Tik sejmišča.)

ZVONARNA IN LIVARNA**ŠT. VID NAD LJUBLJANO**

vliva

BRONASTE ZVONOVE

v vseh velikostih za župne cerkve, podružnice in kapele po najnižji cenah. Kupuje stare in razbite zvonoze po najvišjih cenah.

Kdor hoče kupiti zelo poceni

naj gre v prodajalne

TISKARNE SV. CIRILA V MARIBORU!

Starorenomirano, najfinje, zajamčeno pristno, sedovine prosto

bučno olje

znamke „Krona“ post.zav.

dobavlja vsaki čas in v vsaki količin samo na velejemalce, oziroma trgovce

oljarna Albert Stiger, Sl. Bistrica.

Zastopstvo: **FRANC GULDA, Maribor.**

LJUDSKA POSOJILNICA V CELJU

registrovana zadruža z neomejeno zavez.

(poprej pri Belem volu)

se je preselila 1. junija 1924

v svojo hišo na Cankarjevi ulici št. 4

pritlično

poleg davkarije. Pri Ljudski posojilnici je najvarnejše nałożen denar in se obrestuje najugodnejše.

748 13-4

Tiskajte sami!

Gestetner - Rotary tiskarski stroj za vsakega!

Brez zlaganja. Brez voščenega papirja.

Zahajte, da se Vam brezplačno pokaže!

D. Gestetner Ltd.

Zagreb, Trg na Sajmištu broj 1.

Beograd, Zgradba Akademije Nauka. 817 10-1

Denar naložite

najboljše

pri

najvarnejše

Spodnještajerski ljudski posojilnici r.z.z.n.z.

v Mariboru, Stolna ulica št. 6,

ki obrestuje hranilne vloge po

8% in 10%

oziroma po dogovoru.

Fran Strupi, Celje

priporoča svojo bogato zalogo steklene in porcelanske posode, svetiljk, ogledal, okvirjev, raznovrstnih šip itd.

Najsolidnejše cene in točna postrežba..

Cenjenemu občinstvu si dovoljujemo naznani, da smo izven naše že obstoječe ENGROS trgovine otvorili tudi DETAILNO trgovino galerije, trikotaže, mode in drobnerije ter vseh potrebščin za šivilje in krojače

Maribor, Aleksandrova cesta 23.
kjer nudimo vsem cenjenim odjemalcem pravovrsto blago teh strok po najnižjih cenah. Za cenjeni poset se priporoča 795 5-2

Gaspari & Faninger, Maribor.

Somišljeniki, širite naše liste!

Zadružna gospodarska banka

Podružnica v Mariboru.

Izvršuje vse bančne posle najboljstne. — Najvišje obrestovanje vlog na knjižico in v tekočem računu.

Izplača vsako vlogo na zahtevo takol v gotovini.

Pooblaščeni prodajalec srečk državne razredne loterije.

Cerkveni zvonovi

iz Böhler-jevega specijalnega jekla.

Neprekosljiva lepota zvoka, polni ton in čisto uglašani. Neomejena trpežnost, nobene nevarnosti za prelom ali druge poškodbe. Uglaševanje tudi z bronastim zvonovom. Dobavljamo vedno iz skladišča po najnižjih cenah, vključno prevoznina do meje in jugoslov. uvozna carina. Glede trpežnosti zvonov, trajnosti višine glasu in čiste uglašnosti dajemo na željo večletne garancije. Zahajte torej brezpogojno prospete in proračune od

Gebr. Böhler & Co., Aktiengesellschaft,
Wien I., Elisabethstrasse 12. 801 5-1

Vlačilec gojeničar 25 in 50 HP

(Tracteur en chenilles, Raupenschlepper)

za poljedelstvo in gospodarstvo, deluje zanesljivo in štedljivo, orje, vlači in žene tudi na mehkih in na najbolj strmih tleh, ne stiska tal. Obratuje se z benzino, petrolejem ali sirovim oljem.

Otto Kurth & Tedesco, Wien VII.
Doblergasse 1-33 b, telefon 38. 6. 42. 648

TISKARNA SV. CIRILA V MARIBORU

PRIPOROČA SLEBECE MOLITVENIKE:

a) Za otroke:

Kvišku sreči, 55, 56, 47 D.
Rački glasovi, 58, 69 D.
Prijatelj otroški, 7,50, 8,50 D.

b) Za odrasle:

Bogomila, 22, 25 D.
Pobožni kristjan, 15 D.
Ceščena Marija, 47, 59 D.
Nebesa naš Dom 68, 80, 90 D.
Venes pobožnih molitev, 40 D.
Venes pobožnih pesem, 15 D.
Ev. Pismo, Evangelij in Dejanja apostolov 12 D.

Kvišku sreči Posmarica (sl. obr.), 15 D.

Premišljevanje za celo leto I. in II. del, 52 D.

Družba vednega češčenja, Dva molitveni ur, 5 D.

Kratko navodilo za pobožnostil, B. Kraljee sre, 6 D.

Vir življenja, 29, 41 D.
Bog med nami, 20 D.

Večno življenje (rdeča obreza) 50 D.
(zlata obreza) 55 D.

Nebeška hrana I. in II. del, 50 in 41 D.

Priprava na smrť, 20 D.

„SALONIT“

se izdeluje v vseh poljubnih dimenzijah in barvah. Dolgoletno jamstvo jamči za izbornu kakovost.

»Salonit« je za pokrivanje streh in izoliranje sten proti vlagi najboljši material sedanjosti, kateri se uporablja širok cele Evrope.

Proračune, cene, kataloge in navodila pošilja brezplačno:

„SPLIT“
d. d. za cement Portland, Ljubljana.

Zastopniki se sprejmejo. 750

